

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO
OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE
CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—
// ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DO-
PISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH
ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER
NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // URED-
NIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4.
// PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 35-23 //

XXI. LETNIK.

V LJUBLJANI 15. FEBRUARJA 1938

ŠTEV. 4

Pošteno delo je vredno poštenega plačila

V obrambo pravične cene obrtniških izdelkov smo v uvodniku naše zadnje številke nanizali nekaj osnovnih motivov, ki prikrajšujejo našega rokodelskega mojstra pri poštenem zaslužku. Današnja naša beseda je namenjena predvsem kupujoči javnosti, ki ima opravka z našim obrtnikom.

Kljub vedno bolj pospešeni industrializaciji izdelave vsakdanjih človekovih potrebščin, odpade pretežni del izdelave uporabnih predmetov na rokodelskega mojstra, kot samostojnega obrtnika. Žal, le prebridka resnica je, da industrializacija rokodelskega in obrtniškega dela še vedno vpliva na položaj cen rokodelskega dela. In vendar popolnoma neupravičeno! Kot smo že neštokrat ugotovili, povdarjamo danes zopet, da je med rokodelskim in industrijskim izdelkom velika načelna razlika v kvaliteti dela, katerega more nuditi samo rokodelska delavnica. Le obrtniško delo, odnosno rokodelsko delo, se more s polno pravico sklicevati na svoj rokodelski izvor ter individualni značaj. Tudi rokodelčeva konkurenca se zaveda velikega pomena, ki ga ima izrazit rokodelski izdelek kot vrednost za kupca in lastnika ter se zato poslužuje v lastne reklamne svrhe prevare, da je njihovo delo tudi — obrtniško.

Predno dalje analiziramo upravičenost cene obrtniškega dela moramo pomniti, da se tak izdelek pri obrtniku izgotavlja izključno po naročilu in da zato izvršitev traja delj časa, kot pa če bi se istega izdelovalo serijsko. Razumljivo je torej, da takih naročil ne more prevzemati niti obrtnik, še manj industrija in sicer radi individualnosti ter premalega povpraševanja po njih.

In to je naš glavni razlog, da se rokodelski izdelki ne morejo izgotavljati po konkurenčnih cenah industrijskih izdelkov. Nedvomno je in to smo že dokazali, da so v vsakem konkretnem primeru rokodelski izdelki solidnejši in trpežnejši. Že to nam dovolj drastično pove, da morajo biti temu primerno cene rokodelskih izdelkov povsem drugačne.

Žal pa naša kupujoča javnost ravno v zadnjih letih gospodarske krize tega razumevanja noče pokazati ter misli, da se mora obrtnik zadovoljiti z vsako ceno, ki stranki pri nabavi rokodelskega izdelka slučajno odgovarja. Ravno tako obrtnik ne najde v javnosti najmanjšega razumevanja v pogledu njegove življenske eksistence. Vsled neupravičenega padca cen rokodelskih izdelkov, se je naše obrtnišstvo popolnoma proletariziralo in osirotelo. Večina današnjih samostojnih obrtnikov živi takorekoč iz rok v usta. Svojih obveznosti do javnih in socialnih dajatev dejansko ne morejo več zadostiti, še manj, da bi iz sredstev svojega zaslužka skrbeli za svojo bodočnost, za svojo starost, bolezen in za svoje po smrti.

Žalostna je ta ugotovitev, toda naj služi v opozorilo merodajnim činiteljem, zato se tudi nočemo izogibati resnici.

Vsak stan je že kolikor toliko zaščiten, da lahko najde opore v obstoječih zakonih. Edino za obrtnika zakoni niso postavljeni v njegovo obrambo temveč samo za njegove obveze in dolžnosti. Obžalovanja vredna je tudi resnica, da se obrtnika pri naročilih dejansko prikrajšuje na upravičenem zaslužku. Ni

Kdor neredno plačuje naročnino, ne more pričakovati, da bo list redno izhajal. Vi želite, da list redno prejimate, zato vemo, da niste med temi!

Obrtno šolstvo in ureditev našega narodnega gospodarstva ter normalizacija obrtniške produkcije in blagostanja

Dne 23. t. m. bo v Novem Sadu konferenca vseh gospodarskih zbornic v državi, ki bodo razpravljale o vprašanju reforme gospodarskega strokovnega šolstva. K konferenci je predložila novosadska zbornica po referentu g. dr. Slavku Staniću izdelan obširen referat o potrebah našega strokovnega šolstva. Na konferenci bo zastopana tudi naša zbornica. Svoj referat bo podal v imenu našega strokovnega šolstva Ing. arch. g. Rado Kregar. Nekaj važnejših poglavij iz tega referata priobčujemo v naslednjem:

PREDVOJNO OBRTNO ŠOLSTVO

Naše prve obrtne šole so bile ustanovljene v onih krajih, v katerih okoliščah se je najbolj razvijala obrt in kjer je nastajala naša prva industrija. Ustanovljale pa so se pred vsem tam, kjer so bili podani tudi drugače najboljši pogoji za razvoj in napredek tega šolstva, to je v naših gospodarskih in kulturnih centrih.

Prvotne obrtne šole so nudile obrtnemu naraščanju (pomočnikom in mlajšim mojstrom) poleg strokovnega pouka tudi ono osnovno teoretično naobrazbo (osnovne pojme) iz fizike, kemije, računstva, itd. katero niso mogli dobiti v osnovni šoli in tudi ne pozneje v praksi.

Organizacija pouka je bila povsem prilagoden potrebam poedinih strok in je od vsega početka kazala znake specializacije. Učna snov je vsebovala le toliko splošnega teoretičnega znanja, kolikor ga je rabil pomočnik ali mojster za razumevanje razlage in dokaze empirični dognanj in

raznih pojavov, ki so rezultat praktičnega izkustva in ki se pokažejo pri pridelavi in obdelavi gradiva v obrtni in industrijski produkciji.

Obrtne šole so nudile učno snov postopoma in v taki obliki, da je bila dostopna in razumljiva vsem obiskovalcem. Učitelji so upoštevali splošno predizobrazbo in stopnjo praktične izvežbanosti. To je tudi omo gočilo hitro in temeljito obvladanje učne snovi, dobre uspehe in praktično vrednost strokovnega pouka. Pouk se je vršil po največ v večernih tečajih, po dokončanem delu in v prostem času. Obrtne šole so nudile naraščanju in obrtnikom izpopolnitev v izvajanju ročnega dela šele pozneje, ko so dobile svoje delavnice.

Da pa so imele obrtne šole resničen uspeh, da so imele praktičen pomen, da so koristile obrtom in industriji, pa je pripisovati učnemu osobju. To so bili po večini ljudje iz prakse. Večina od njih, ki so poučevali strokovne predmete, so bili boljši, starejši mojstri in drugi praktiki. Glavni njihov poklic je bila ena ali druga obrt, katere so se izučili in jo tudi izvrševali. Z izvajanjem svojega poklica so si pridobili temeljito poznavanje stroke in popolno obvladanje ročnega dela. Imeli pa so ti učitelji praktiki tudi zadostno teoretično znanje. Tega so si pridobili s privatno pridnostjo in v raznih strokovnih tečajih, katere so posečali v večjih gospodarskih centrih doma ali tudi v tujini. Pred vsem je bila zasluga takratnega učnega osobja, da je šel razvoj strokovnega šolstva vzporedno z rastočimi potrebami in zahtevami množičnih se obrtov in rastoče industrije.

Mednarodna obrtna razstava

od 28. maja do 10. julija

dovolj, da se ga izigrava z nelojalno in umazano konkurenco in s šušmarstvom, še več, od obrtnika se danes zahteva, da mora svojega odjemalca zalagati in mu kreditirati, da mora obrtnik za svoj težko prislužen denar še čakati če sploh pride do dvomljivega izplačila.

Zato smatramo za nujno in umestno, da ob tej priliki apeliramo na dobro voljo kupujoče javnosti, da uvidi težak položaj našega obrtnika, da upošteva vrednost in ceno obrtniških izdelkov. Naročila pa naj se tudi v celoti takoj plačujejo, kajti vedeti je treba, da čim manjši bo riziko pri dvomljivih plačilih tembolj se bodo izdelki pocenili in pridobili na kvaliteti.

Resnica pa je, da rokodelski in obrtniški izdelki še nikdar niso bili tako poceni, zlasti v povojni dobi, kakor je tudi res, da obrtnik še nikdar ni preživljal težjih časov in nosil tako velikih skrbi za lastno bodočnost, kot jih prenaša danes!

In ko se te dni zbirajo naši gospodarski predstavniki najvišjih uprav. oblasti naj posvetijo nekaj dobrih besed k rešitvi teh in drugih naših socialnih težkoč, ki tarejo malega človeka — malega obrtnika. Samo dvoje rok imamo in te izkoristimo za svoje delo, ko nam tudi te odpovedo tedaj za nobenega izmed nas ne bo več rešitve. Ali ste čuli: nikjer nobene rešitve!...

Poklicni učitelji pa so poučevali le učno snov, ki je bila podlaga za strokovno izobrazbo (elementarne pojme iz matematike, fizike in kemije).

Pouk na obrtnih šolah pa je vseboval v veliki meri tudi estetsko naobrazbo, razumevanje za umetnost in lepoto. Vrednost obrtnih izdelkov ni bila odvisna le od pravilne tehnične izvedbe in od kakovosti gradiva, temveč tudi od njihovega umetniškega oblikovanja in estetskega lica. Sodelovanje umetnikov je bilo v teh časih zelo aktivno tako v šolstvu kot v obrtnih samih.

Vedno bolj razvijajoča se industrijska produkcija preje izključno obrtnih izdelkov pa je zadnja desetletja pred vojno močno škodovala obrtom. Ovirala je njihov razvoj in otežkočala njihov obstoj. Ker obrtnišstvo ni moglo s svojim ročnim delom konkurirati cenejši strojni produkciji, je vedno bolj propadalo in obubožalo. V največji meri so vsled industrializacije obrtnih izdelkov imeli škodo umetni obrti. Umetna obrt je takrat obsegala domalega vse obrte gradbene, oblačilne in številne druge stroke. Ta produkcija v masah, z neizvežbanim delavstvom in s stroji pa je povzročila poslabšanje kvalitete industrijskih izdelkov. Kljub temu, da ti izdelki niso imeli nikake umetniške vrednosti, nobene individualne note in da so bili tudi po kvaliteti slabši, so vendar našli vsled nizke cene številne kupce. Kupovali so jih predvsem revnejši sloji. Tako je nastopila popolna nivelacija umetno obrtne produkcije.

Pomanjkanje dela pa je moralo vplivati tudi na razvoj in napredek obrtnega šolstva. Obrtniki in njihove organizacije niso imele več sredstev za vzdrževanje, zato je obrtno šolstvo začelo nazadovati. Da pozivi obrtništvu in da mu pomaga, je avstrijska vlada med drugim z državnimi sredstvi izpopolnila obrtno šolstvo in prispevala znatne vsote za njegovo vzdrževanje. Preorientacijo obrtne produkcije je mogla izvesti država le s pravočasnim posegom v strokovno vzgojo obrtnega naraščaja. Reorganizacija strokovnega pouka je bila tako temeljita, da je v razmeroma kratkem času seznanila obrtni naraščaj z novimi metodami strojne produkcije in z uporabo strojev v obrtnih delavnicah. Poleg teoretičnega znanja se je uvedel v strokovne obrtne šole tudi praktičen delavniški pouk. Ves strokovni pouk se je izpopolnil z raznimi učili, s katerimi je država opremila vse strokovne obrtne šole.

TEHNOLOŠKE ZBIRKE

IN OBRTNI MUZEJI

Večja mesta in gospodarski centri bivše Avstro-Ogrske so si za vzgojne namene ustanovili posebne obrtne muzeje in jih napolnili z bogatimi zbirkami gradiva, orodja, strojev itd. Zbirke so sproti dopolnjevali z novimi gradivi in novimi tehničnimi pridobitvami. Tem muzejem so pazneje priključili še delavnice, ateljeje in laboratorije. V njih so znanstveniki in praktiki preizkušali nove tvarine, nova gradiva in njih lastnosti za gradbene namene. V laboratorijih so preizkušali nove konstruktivne metode in nove konstrukcije z ozirom na njihovo nosilnost pri raznih obremenitvah itd. Vsa ta dobro in temeljito preizkušena gradiva in metode in vsa ostala znanstvena dognanja so potem izročali obrtom in industriji v praktično uporabo in gospodarsko izrabo.

V vzgojnem oziru so bile ustanovljene matice za vse strokovne obrtne šole v provinci. Od njih so dobivale učne pripomočke, pobudo in smernice za nadaljnjo vzgojno strokovno delo. Znanstveno in tudi umetniško delo je šlo z roko v roki s

Plačajte redno naročnino, da zavarujete svojemu zavarovalnino!

Naši naročniki so zavarovani za dinarjev 5.000. Zahtevajte zavarovalno polico!

praktičnim delom v obrtnih in industriji. Od vsega početka so bile že takrat strokovne ustanove v zvezi s šolstvom važen faktor za narodno gospodarstvo. Vzgojale so naraščaj, ki je bil sposoben za obrtniško ročno delo in za industrijsko strojno produkcijo.

V umetniškem oziru so bili ateljeji teh institucij vodilni in merodajni za takratni estetski okus, posebno pri izdelavi umetno obrtnih predmetov, kateri so v tem času pridobili zopet individualno noto in umetniško vrednost.

Da preskrbi in opremi vse strokovne obrtne šole po enotnem sistemu in načrtu

z enotnimi učili je bil ustanovljen na Dunaju poseben inštitut za zbiranje učnega gradiva in za izdelavo učil. Ta inštitut je bil prideljen obrtnemu muzeju.

Avstrijska vlada je zgradila v raznih mestih države številne javne zgradbe in naprave. Za nje so bili izdelani točni načrti. Načrte posebno one za profesoristovska dela so prepuščali po dovršenem delu obrtnemu muzeju. Inštitut za učila je te načrte primerno opremil, razmnožil in jih razpošiljal strokovnim obrtnim šolam po celi državi, kateri so služili kot prvovrstne predloge za strokovni pouk.

(Konec prihodnjic)

Uradne določbe in predlogi

ROK ZA POLAGANJE DOPOLNILNEGA IZPITA IZ BETONSKIH DEL

Minister trgovine in industrije je na predstavitve nekaterih zbornic dal o gornjem vprašanju pojasnilo, po katerem je predvedeno, da morajo mojstri-zidarji tekom dveh let izvršiti posebno izkušnjo iz betonskih del. Ker poteče omenjeni rok 21. marca tega leta morajo mojstri-zidarji do tega datuma vložiti prijavo, ne glede na to, če se tudi izpit takoj ne izvrši, mora pa se dopolniti najkasneje v šestih nadaljnjih mesecih.

V OBRTHIH PRODAJALNICAH SE NE MOREJO IZUČITI UČENCI ZA TRGOVSKO STROKO

Z ozirom na gornje vprašanje je ministrstvo podalo sledeče mnenje: način rednega pridobivanja posebne izobrazbe za samostojno izvrševanje trgovske obrti je predpisano v § 19. t. 1. o. z. Po § 254 t. 1. pa je tudi razvidno, da morejo izučiti učence iz gotove stroke samo oni, ki odgovarjajo povsem z zahtevami obrtnega zakona. Obrtna prodajalnica je torej samo pomožen lokal obrtne delavnice, za katero lastniki nimajo niti potrebnega dovoljenja. Ker pa zakon strogo razlikuje učenje od zaposlitve, tedaj je smatrati zaposlitev pomožnega osebja v drugi stroki za dovoljeno, dočim izučitev nasprotuje zakonski odredbi. Iz tega je torej razvidno, da se v nobenem slučaju ne morejo izučiti v obrtni prodajalnici učenci za trgovske stroke.

OMEJITVE ŠTEVILA UČNIH MOČI TUDI V GOSTINSKI OBRTH

Z ozirom na nejasnost, dali obstoja veljavnost omejitve učnega osebja tako kot za obrt in trgovino tudi v gostinski obrti, je podal minister trgovine pojasnilo, da omenjena odredba želi še bolj zaščititi gostinsko obrt pred povečanjem števila novih obrti, ki že itak presega določeno število.

POJASNILO O PLAČEVANJU VOJNICE

Finančno ministrstvo je o gornjem izjavilo sledeče: vojnik morajo plačati vse osebe, ki so stalno ali začasno, oziroma iz kakršnega koli vzroka oproščeni od službenja vojaščine, torej tudi oni, ki so n. pr. kaznovani pred sodiščem z daljšim zapornim; vendar so med izdrževanjem kazni oproščeni. Plačuje se 20% od državnih davkov, če pa se po lastni krivdi ne more služiti, tedaj se plača 50%. Oproščeni od tega davka so invalidi i. sl. in pa oni, ki ne plačajo več nego 120 dinarjev letnih davkov. Vojnica se plačuje od 20. do 50 leta. Na to davščino se ne nalagajo nobene določbe.

NABAVA DELAVSKIH KNJIZIC

Z ozirom na § 307 o. z. je pristojno ministrstvo podalo sledeče mišljenje: delavsko knjigo morajo imeti pomočniki in trgovskih obratih, zadrugnih prodajalnicah in industrijskih obratih, katerim je poverjeno vodstvo blagajne. Dalje trgovski potniki, pomočniško osebje, ki vrši vedno posel z gostinstvom, v obrtnih delavnicah, v delavnicah nabavljajalnih zadrug, obrtni pomočniki, ki so dokončali svojo učno dobo in so napravili pomočniški izpit ter dalje vse osebe, ki so po t. 3. § 451. o. z. postali pomočniki brez izpita.

PAVŠALNI PROMETNI DAVEK NA NARAVEN KAMEN ZA TLAKOVANJE

Finančno ministrstvo, oddelek za davke je pojasnilo sledeče: za naraven kamen v obliki kock, ki se potrebuje za tlakovanje cest in poti se plačuje po št. 593. tarife pavšalni davek od skupnega prometa.

USPOSOBLJENOST ZA DESINFEKCIJSKA PODJETJA

V sporazumu z ministrstvom socijalne politike je min. trgovine določilo, da smejo desinfekcijo s strupenimi sredstvi voditi samo doktorji kemije, lekarnarji, ali absolventi ind. kemičnih oddelkov tehniških srednjih šol. V mestih se taka pravica daje predvsem mestni občini, če se pa želi baviti s tem privatna oseba, tedaj se mora pristojna oblast zanimati za pravilno izvrševanje.

Pečarji in lončarji!

V lepem gorenjskem kraju, kjer je pečarstvo že od nekdaj uvedeno, oddam v najem hišo, kjer je tudi peč za žganje pečnic in keramike. Poleg hiše večji sadni vrt. Naslov se poizve v upravi.

DOLOČILO GLEDE SEZONSKIH PODJETIJ

Ministrstvo socijalne politike je izdalo določbo glede sezonskih podjetij, med katere se štejejo opekarnice, apnenice in sploh visoke peči na prostem, predilnice konoplje, pletilstvo, gradbena podjetja, kopanje peska in predelava rib. V vseh teh sezonskih podjetjih se more dnevno delati le največ 10 mezdnih ur, če pa radi slabega vremena izpade delo na prostem, se zamujene ure lahko nadoknadi, toda samo tako, da se tekom 6 delavnih dni ne dela preko 60 skupnih ur.

INŽENJERJI KOT OBRATOVALCI IN ČLANSTVO PRI ZBORNICI

Pooblaščen inženirji, ki izvajajo gradbeno ali elektrotehniško obrt in so člani inženirske zbornice, niso obvezani biti tudi člani obrtne ali trgovske zbornice ter tudi tu plačevati doklado. Če pa tako obrt izvršuje neka družba, čigar poslovođa je

inženir, tedaj mora biti tvrdka registrirana pri zbornici kot članica.

UPORABA STEKLENIH PRI IZDELOVANJU SODAVICE

Glede uporabe steklenic pri prodaji sodavice je odredba od ministrstva odredba, ki določa stroge kazni za vse, ki bi n. pr. lastne izdelke razpečavali v steklenicah z napisom tuje tvrdke. Iz tega razloga je torej tudi razvidno, da morajo vse steklenice nositi naslov izdelovalca.

POJASNILO AGRARNE BANKE K ZAKONU O KMETSKI ZAŠČITI

1. V slučaju, da je novi lastnik prevzel dolg nekega kmeta pred 20. aprilom 1932, tedaj je tudi on deležen zaščite, če je sam tudi kmet.

2. Če prevzem dolga izvira med časom od 20. IV. 1932 do 26. IX. 1936, tedaj novi dolžnik, četudi je kmet ni deležen zaščite, razen v slučaju, da je posestvo nasledil.

Nekmetovalec, ki je pred 20. aprilom 1932 sprejel prenos dolga na kmetiji, pri kateri je bil kot žirant, se lahko posluži zaščite. Če pa je prevzel dolg po tem terminu, zanj zaščita ne pride v poštev.

K zaščiti se ne vračunajo gozdna zemljišča.

AKCIJA ZA DAVČNO OPROSTITEV OBRTHNIŠKIH DELAVNIC

Beograjska obrtna zbornica je naslovila na ministrstvo financ predlog, da se oprostitvev od plačila davka od dohodka na industrijske delavnice raztegne pod istimi pogoji tudi na obrtniške delavnice ter da se istočasno oproste od zgradarine tudi stavbe malih obrtnikov, ki plačajo pavšalino. S tem predlogom so se zedinile vse zbornice v državi. Radi tega je bil predložen narodni skupščini amandman z dopolnilom čl. 32. zakona o neposrednih davkih.

Zlati jubilej Združenja krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru

V nedeljo dne 6. februarja 1938 popoldne je obhajalo Združenje krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru 50 letno proslavo svojega obstoja.

Slavnostna proslava je bila prav lepo organizirana in obiskana in jo je otvoril in vodil predsednik Združenja g. Reicher Franjo, ki je uvodoma v prvi vrsti pozdravil vse navzoče članstvo, delegate posameznih strokovnih združenj ter ostale odličnike našega javnega življenja ter zastopnike oblastev in sicer med drugimi zastopnika mestne občine mariborskega podžupana Žebota, obrtnega referenta Dr. Senkoviča, mestnega policijskega predstojnika Dr. Trstenjaka, banovinskega arhivarja prof. Baša, zadrugnega obnega nadzornika Založnika, zborničnega podpredsednika, svetnika in predsednika obrtniškega odseka Ogrina Ivana, občinskega svetnika in predsednika Združenja prevoznikov Sluga Ivana, predsednika Okrožnega odbora in predsednika združenja brivcev Novaka Frana, predsednika Združenja čevljarjev Krajcar Antona, zastopnika Slovenskega obrtnega društva in predsednika Združenja kovinarjev Kumerca Franca, predsednika združenja krojačev v Celju Tone Uršiča, predsednika skupnega obrtnega združenja Tezno pri Mariboru Šabeder Josipa in še vse ostale delegate in zastopnike. Nadalje je predsednik gospod Reicher prečital številne brožavne in pisane častitke, ki so jih ob priliki zlatega jubileja poslala razna združenja in osebnosti. Svoje častitke so izrekli med drugimi mestni župan Dr. Juvan, predsednik Združenja trgovcev Oset Miloš, Zveza obrtnih društev v Ljubljani, Združenje krojačev v Ptuj, Osrednje društvo oblačilnih delavcev v Mariboru in zbornični svetniki Zadravec Jakob, Bureš Franjo in Sojč Ivan. Nato je predsednik gosp. Reicher podal v jedrnatih besedah izbrano poročilo o historijatu združenja od obstoja pa do proslavnega dne. Po njegovem izvajanju je ravnatelj prof. Baš orisal zelo zanimive podatke o zgodovini in razvoju krojaške stroke. Isto tako je izpopolnil poročilo o zgodovini krojaške stroke obrtni zadrugi nadzornik Založnik Ignac.

Nato so številni govorniki častitali združenju k lepemu jubileju in so še spregovorili podžupan Žebot v imenu občine mariborske, zbornični svetnik in predsednik obrtniškega odseka Ogrin Ivan, iz Ljubljane, Združenja krojačev predsednik Tone Uršič iz Celja, predsednik skupnega obrtnega združenja Šabeder Josip iz Tezne pri Mariboru, predsednik okrožnega odbora in združenja brivcev Novak Franjo, občinski svetnik in predsednik združenja prevoznikov Ivan Sluga, predsednik združenja čevljarjev Krajcar Anton, zastopnik Slovenskega obrtnega društva in predsednik Združenja kovinarjev Kumerca Franjo.

Po končanih govorih in častitkah je sledila razdelitev častnih diplom za nad 35 letno redno članstvo so prejeli diplome Supanec Leopold, Klemš Marija, Wagner Marija ter za nad 30 letno članstvo in za požrtvovalno delovanje in kot bivši podpredsednik v združni upravi je prejel častno diplomu popularni in obče ugledni

obrtnik Cverlin Franc, kateri je bil obenem imenovan za častnega člana.

Tudi so se na tej proslavi razdelile denarne podpore siromašnim članom in njihovim družinam.

Po končanem oficijelnem delu te proslave se je vršil nato družabni večer pri kateri prireditvi je sodelovala godba »Drava« in katera prireditvev je bila od vseh navzočih pri nabiti polni dvorani v splošnem razpoloženem veselju, zadovoljstvu in v največji harmoniji ob 24. uri zaključena.

Zaradi tega izreka združenje krojačev v Mariboru za organizacijo te jubilejne proslave vsem prirediteljem iskreno zahvalo, posebna javna zahvala pa še vsem, ki so s prostovoljnimi prispevki, toraj v materijelnem in finančijelnem podprli to proslavo in končno vsem onim, ki so izkazali moralno dolžnost z svojo navzočnostjo ali častitkami in z čustvovanjem v spomin ter v vzgled našim prednikom na katere se je spomnilo združenje krojačev v Mariboru ob priliki tega prirejenega zlatega jubileja, zavedajoč se zadrugne, stanovske in kolegijalne dolžnosti.

Revizija zakona o obrtnih

Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo zbornici v izjavo načrt zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o obrtnih. Pri sestavi načrta je ministrstvo samo delno upoštevalo predloge, ki so jih že svoječasno predložile vse zbornice v državi. Glede tega pojasnjuje ministrstvo, da načrt ne vsebuje predlogov za revizijo privatno-pravnih določb ki se nanašajo na pomožno osebje, ker pridejo te določbe v uvodni zakon k novemu trgovinskemu zakonu, katerega sestavlja ministrstvo pravde. Zbornica in naše obrtne organizacije so uvedle pisмено anketo, predno pa bo projekt zakona odposlala ministrstvu s svojo izjavo pa bodo sklicale še ustno anketo.

PRITOŽBE PROTI UREDITVI DELAVSKEGA ZAVAROVANJA

Na občnem zboru obrtnega društva v Kočevju, dne 27. januarja 1938 je skupščina sestavila resolucijo v kateri se zahteva, da se pri starostnem zavarovanju za delavce, starostna meja zniža od 70. na 55. leto starosti, ker starost 70 let doseže le redko kdaj kak delavec. — Upravo vplačanih prispevkov v to institucijo je prepustiti izključno posameznim banovinom, ne pa eni upravi za celo državo. Sedanjí prispev-

KROJNI TEČAJI

DAMSKA IN MOŠKA OBLAČILA se odsedaj naprej pričnejo vsakega 1. v mesecu

Prijave sprejema in pojasnila daje

Teodor Kunc

lastnik od kr. ban. uprave dodeljene šole LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 5./II
Za odgovor priložite znamko

ki so previsoki in obremenjujejo zelo občutno v današnjih dneh krize tako delavca kakor tudi delodajalca. Starostno zavarovanje je živo telo, v katerega prihajajo neusahljivi viri. Za nabiranje milijonskih zakladov pa današnji dnevi niso najugodnejši. Upravni stroški se morajo do skrajne mere znižati, da se prispevki uporabljajo samo za oni namen za katerega se vplačujejo. Samo tako se bo doseglo socialni namen te ustanove.

Načelstvo Zveze in vse obrtne organizacije se pozivajo da to stališče zagovarjajo na odločilnem mestu.

Po temeljiti debati je bila ta resolucija sprejeta soglasno. Oglašali so se obrtniki s pritožbami radi plačilnih pol urada za bolniško zavarovanje delavcev v Ljubljani. Društvo bo te želje in pritožbe sporočilo uradu v Ljubljani.

ZANIMIV PREDLOG O SKUPNEM POKOJNINSKEM ZAVAROVANJU OBRTHNIŠKOV IN NJIHOVEGA POMOČNIŠKEGA OSEBJA.

V zadnjem času se je dvignilo iz mrtve točke tudi vprašanje zavarovanja samostojnih obrtnikov. Kolikor je to vprašanje važno za vse obrtništvu, vendar vlada med revnejšimi obrtniki bojazen radi novih dajatev. To še posebno z ozirom na to, ker je ureditev sedanjega zavarovanja delavcev v popolnem nasprotju z njihovim bodočim položajem. To zavarovanje namreč ne odgovarja niti potrebam stanu samega za katerega je uvedeno. Delavsko zavarovanje predvideva pokojnino za delavca šele ko doseže ta 70 let starosti. Delavec in samostojen obrtnik dosežeta pri delu le redko to starost. Z ozirom na to je torej verjetnost zelo majhna, da bo sploh kdo to pokojnino dosegel, in bo torej le malo ali pa nikogar med takimi, ki bodo mogli od tega, kar so si s težavo odtrgali od ust uživati na starost. Ze leta 1929. ko se je delalo na novem obrtnem zakonu, je bilo predlagano, da se uvede pokojninsko zavarovanje samostojnih obrtnikov skupno z fondom njihovih imen. Ščencev. Zavarovanje naj bi pričelo že od učne dobe dalje. Na ta način bi bilo zavarovanje v resnici koristno in ne kakor sedaj ko izgubi zavarovanec, če prestopi v drugačen poklic ali stan vse pravice do zavarovanja. V uredbo bi se vneslo recimo tudi pasus, da naj samostojen mojster čim doseže gotovo starostno mejo in s tem popolno pokojnino prepusti vodstvo obrti mlajšemu mojstru.

DELEGACIJA BEOGRAJSKE OBRTHNE ZBORNICE NA OBISKU V ČEHOSLOVAŠKI

Na poziv državnega zavoda za pospeševanje obrti v ČSR je odpotovala večja delegacija beograjskih obrtnikov pod vodstvom g. Zurovca, dir. drž. zavoda za pospeševanje obrti. Delegacija namerava proučiti čehosl. obrtne zavode v kolikor se bo z njihovimi pridobitvami mogla obogatiti tudi naša obrtnost.

NOVEGA DUHA V MIZARSKO STROKO

Če se hočemo mimogrede ozreti tudi na razvoj naše mizarске stroke, tedaj moramo ugotoviti, da je mizarstvo izgubilo stik z ljudstvom. Danes naročniki ne naročujejo kot nekoč, svoje domače potrebečinne naravnost pri mizarju temveč s posredovanjem trgovca s pohištvo. V trgovskih krogih se žal potem pretirava, kar gre seveda na račun večjega zaslužka in nesolidnosti, da se često favorizira nedomač okus in inozemski les. Kar je domače ni več moderno. Ljubljanski velesejem sicer posreduje med obrtniki in naročniki do gotove mere, toda ne prihaja zopet do izraza, kajti na teh razstavah o čemer smo že govorili, vidimo vse samo ne ono kar spada v naše domove in kar bi odgovarjalo strukturi našega lesa. Elipsaste nočne omarice, okrogle psihe in slično, temu se pravi »moderno«. Kolikor nas je mojstrov moramo zmajevati z glavo pred podobnimi spakovanjem. Vprašujemo se kako je prišla ta šara med nas. Lahko se naročujejo po lastnem okusu izdelki primerni za individualno porabo, vendar ne mislimo odbravati okus sedanjih izdelkov, ki ni naš in ni domač. Po vseh izložbah se vidi danes razno serijsko pohištvo, brez vsakega okusa. To je tudi naše ljudi zavredlo, da so izgubili smisel za pravi domač mizarški izdelek. Nočemo propagirati staromodnega okusa in oblik. Želimo ustvarjati samo na osnovi naše domače tehnike in sloga. Prepričani smo, da se nam bo to posrečilo, če bomo pridobili na svojo stran naše sodelavce, arhitekte, stavbenike itd. Z njihovo pomočjo bodo naši domovi res domači in ne tuji, prisiljeni!

Mizarji naj svoje izdelke odslej izdelujejo za naše domove po lastnih domačih osutkih in iz domačega lesa!

33 držav in 50.000 obrtnikov se bo udeležilo 1. mednarodne obrtne razstave v Berlinu

NAPREDUJOČE PRIPRAVE ZA UDELEŽBO NAŠIH OBRTNIKOV

Prva mednarodna obrtna razstava, ki jo organizira v Berlinu v času od 28. maja do 10. julija 1938. mednarodni obrtniški institut, bo dala posebnega svetlega izraza novemu prerojenju obrtniškega sveta. Mednarodni obrtniški institut in nemška obrtniška zveza, ki se je v materijalnem in moralnem oziru obvezala pri tako veliki obrtniški manifestaciji, sporočata, da bo število razstavljalcev preseglo 50.000, ki bodo razstavljali na preko 180 tisoč m² površine. Te številke zadostujejo za karakterizacijo te razstave, ki bo cele štiri tedne predmet občudovanja celega sveta, posebno se ker bo v tem času v Berlinu sklicanih 20. velikih svetovnih obrtniških kongresov.

Zveza obrtnih društev sodeluje skupno z delovnim odborom, ki ga je sestavila Zbornica in v katerem so zastopniki našega obrtniškega ter strokovnjaki. V ožjem odboru so gg. Ogrin, podpredsednik zbornice, zbornična svetnika Rebek in Kavka, dalje dva sinova g. Ogrina ter Božo Račič, Dr. Ložar in Ing. Serajnik kot strokovnjaki.

Priprave za razstavo so na velikem sejišču v Berlinu (Kurfürstendamm) že v polnem teku. Po načrtu razporeda za razstavo je rezerviran za Jugoslavijo okrogel paviljon na levi strani razstavišča v izmeri 500 m², poleg razstavnega prostora za Luksemburško in Norveško. V istem traktu bodo razstavljale še Portugalska, Svica, Danska, Litva, Letonija, Danska, Švedska in Holandska.

Težnje ljubljanskih mesarjev Odkrita beseda o gospodarstvu mestne občine

Glasom razgrnjenega občinskega prorečuna za leto 1936-1939 je prevideno znižanje občinske trošarine na uvozeno meso in mesne izdelke od 2.— na 1.50 Din in pri masti od 1.50 na 1.— Din pri kg uvozenega blaga.

Pozdravljamo vsako znižanje neznošnih davčnih bremen, vendar moramo pri tem primeru opozoriti, da nameravajo znižanje trošarine ne bo šlo toliko v korist konzumenta in legalne trgovine, kot v korist podeželskih proizvajalcev, ki ne plačujejo tako visokih trošarin, klavnine in ostalega, kot ljubljanski mesarji. Vsi vemo kako visoke davke morajo ljubljanski mesarji odplačevati za mestno klavnico in vendar je mestna klavnica prepotrebno mestno podjetje, od katerega nimajo koristi le sedanji meščani, temveč bodo uživali to pridobitev tudi še naši zanamci. Prav je torej, če bi se odplačila za mestno klavnico raztegnila tudi na poznejše čase. In vendar je z določitvijo nove trošarine mestna občina pokazala, da ne namerava zaščititi svojih lastnih občanov-davkoplačevalcev, marveč skuša celo podpirati izvenljubljansko konkurenčno podjetja, ki izdelujejo svoje proizvode pod mnogo lažjimi pogoji.

Z ozirom na navedeno je ljubljansko združenje mesarjev naslovilo na Mestno poglavarstvo apel, kjer ugotavlja poleg omenjenega še sledeča dejstva:

1. Zgradarina v Ljubljani je najmanj za 300—500% višja kot na deželi, saj se odmerja za lastno stanovanje in lokale na podlagi najvišje najemnine, ki bi jo plačal najboljši najemnik. Ker je odmera zgradarine podlaga za vse avtonomne davščine, plačujejo ljubljanski mesarji tudi te davščine v mnogo višji izmeri, kot pa njihovi tovariši izven Ljubljane.

2. Poleg visokih doklad na neposredne davke plačujejo ljubljanski mesarji mestni občini tudi še vodarino in gostščino. Teh davščin mesarji izven Ljubljane ne plačujejo.

3. Mesarji izven Ljubljane imajo lastne klavnice in jim ni treba posebej

plačevati klavnine, ki je v Ljubljani izredno visoka, ker hoče baje mestna občina negiede na visoke davke klavnice amortizirati v najkrajšem času.

4. Samo ljubljanski mesarji plačajo letno nad 2.500.000 Din skupnega davka na poslovni promet in se ga tako rigorozno izterjava kot nikjer drugje v državi.

5. Znano je, da na deželi trošarinska kontrola ni tako vestna in točna kakor v Ljubljani, kjer se trošarini vsaka žival. Konkurenčna podjetja na deželi so torej zopet na boljsem, ker pri tem prihranijo ne samo na trošarini in skupnem davku na poslovni promet, temveč tudi na neplačanih državnih davkih.

6. Pomočniki po deželi niso nikjer tako plačani kot v Ljubljani. Podeželski mesarji delajo po večini z domačimi ljudmi ali z vajenci. Prihranijo torej mnogo pri režiji.

Če upoštevamo vse te davke, ki obremenjujejo ljubljanske mesarje, tedaj uvidimo, da plačajo najmanj 30% od vrednosti zaklane živali samo na raznih državnih in samoupravnih davščinah. Če torej ljubljanski mesarji prosijo, da se jih zaščiti s trošarino na uvožene mesne izdelke ni to samo v njihovem interesu, temveč tudi v interesu mestne občine, saj je znano, da so mesarji najboljši davkoplačevalci. Iz omenjenih razlogov pa se bo dobro razvita mesarska obrt v Ljubljani še bolj uničevala, ne glede na to, da se mora radi sedanjih visokih davščin boriti za obstoj.

Mestna občina prejema sedaj dovolj na klavnini, da more z dohodki kriti amortizacijo 20.000.000 posojila; iz klavnine izvirajo še zneski, s katerimi se krijejo tudi drugi občinski izdatki.

Razumljiva je torej zahteva ljubljanskih mesarjev, da se predvideno znižanje trošarine na uvoženo meso in mesne izdelke ne izvrši. Če je zvišanje neumestno, tedaj naj se trošarina vsaj ne znižuje, ker v tem slučaju so ljubljanski mesarji upravičeni zahtevati da se zniža tudi občinska trošarina na uvoženo živino in razne klavniške pristoj-

ne ve o tej spremembi; obraz in hoja sta ji čisto kleparska.

DRUGI PRIZOR

(Tine, Štefka, kleparjeva dekla)

Štefka: Ha, ha, ha! Kako si se našemili?

Tine: Čuj, ti kleparska kanalijska, kaj si nisi nikdar videla lakaja v livreji? To kmetavzarsko ljudstvo je kakor živina. Postavijo se pred človeka in ga zijaajo, kakor tele nova vrata, da le enkrat obleče drugo suknjo, kot jo je imel včeraj.

Štefka: Kaj takega pa še ne! Ali že veš, da sem se danes naučila prerokovati. Prišla je neka stara ženica. Ki je prorokovala ljudem iz roke; dala sem ji kos kruha, pa me je naučila te umetnosti. Če bi mogla tvojo roko videti, pa bi ti na mestu povedala kaj te čaka.

Tine: Da, da, Štefka! Tine ni tako neumen kot si misliš; že vem kam pes tace molli. Nekaj si slišala o mojem napredovanju, ki mi je bilo danes obljubljeno.

Štefka: Zares o tem prav nič ne vem.

Tine: Poglejte jo no, kako se zna pretvarjati. Prav gotovo si kaj slišala. E, Tine ima kosmate za ušesi in se ne da kar tako za nos voditi.

Štefka: Lahko prisežem, da nisem niti besediče slišala o tem, o čemer ti zdaj govoriš.

Tine: Ali nisi pravkar govorila z gospo županjo?

Ing. arh. Kregar:

Načrtno gospodarstvo sodobne Nemčije

PLINSKA INDUSTRIJA IN PLINSKO GOSPODARSTVO

Del načrtnega gospodarstva zavzema izraba premoga, ne kot kurivo, temveč kot surovina za celotno vrsto industrij. Proizvodnja nemških plinov je narasla od 2—3 milijarde kbm v letu 1910 na 3.5 milijard kbm v letu 1935. Produkcija plina iz kokserij pa je znašala v tem letu 4 milijarde kbm. tako, da znaša skupna produkcija plina ca 7.5 milijard kbm. V letu 1936 je dosegla proizvodnja plina že več kot 9 milijard kbm. Pri tej produkciji plina pa so producirale plinarne 4.6 milijonov ton koksa, ca 260.000 ton katrana, 32.000 ton bencola, 16.000 ton amoniakovega sulfata in ca 13.000 t žvepla. Pri tem pa ni vračunjena produkcija plina in stranskih produktov, ki jih proizvajajo številne toplotne. Te množine plina pa morajo biti tudi uporabljene. Danes je v Nemčiji uporaba plina vsestranska. Plin služi kot pogonsko sredstvo, služi za razsvetljavo, za kurjavo, v industriji za dosego visokih temperatur in najrazličnejša je uporaba plina v raznih obrti. Ogromne množine pa se porabijo v hišnem spodinjstvu za kuho, razsvetljavo, segrevanje prostorov itd. Uporabo plina prekaša le uporaba elektrike. Zato tudi imajo domalega vse stanovanjske hiše poleg elektrike, vodovoda tudi plinsko napeljavo. Pri vsem tem pa ni produkcija plina glavna, ker je važnost stranskih produktov za mehaniko gospodarstva skoraj večja od plina.

ZRAČNO GOSPODARSTVO

Izraba zračnega prostora, izraba zračne energije, izraba zračne vlage, so postavke s katerimi računa nemško narodno gospodarstvo v bližnji prihodnosti. Danes nemška znanost temeljito raziskuje vse možnosti, kako izrabiti zračno energijo kot pogonsko sredstvo za mlino, motorje, jaderne, aeroplane itd. Zračna sila za promet in vodno gospodarstvo še daleko ni zadosti izrabljena. Tudi je zračni prostor za promet še prav malo uporabljen. Iz tega razloga pa iščejo sredstva, da svoj zračni prostor tudi pravočasno in temeljito zaščitijo. Zaščita zraka pred prahom, sajami, industrijskimi plini igra zelo važno vlogo pri zboljšanju zdravstvenih prilik industrij skih naselij. Najvažnejši del pa tvori zračna zaščita pred sovražnimi napadi v slučaju vojne. Zračna obramba dosega v Nemčiji danes že nesluteno popolnost. Industrija plinskih mask ter opreme za plinsko zaščito bo Nemčija v bližnji bodočnosti opremila tako, da bo večina prebivalstva pred plinskimi napadi iz zraka domalega zaščiten.

PROMET

Promet ne tvori nekaj samostojnega v organizaciji narodnega gospodarstva, temveč ga je smatrati le kot nujno sredstvo v skupnem življenju nemškega naroda. Ta promet, ki se vrši po zemlji, vodi in zraku, pa mora biti tako organiziran, da si posamezne prometne panoge medsebojno ne ovirajo, ne delajo zmešnjav, temveč, da se izpopolnjujejo. Tudi je važno, da oblasti, posebno lokalne ne delajo temu prometu ovir s predpisi, ki so čisto povsem malenkostnega, lokalnega značaja. Od takih predpisov imajo prebivalci in še ti v omejenem številu navadno prav malenkostne koristi, ki niso v nikakem razmerju z onimi, ki jih nudi vsemu prebivalstvu dobro in velikopotezno urejen promet.

bine v sorazmerju z uvozno trošarino. Trošarina na klavno živino se je v zadnjem času zvišala skoraj za 100% kar je nerazumljivo z ozirom na sedanjo gospodarsko politiko mestne občine.

Važno postavko pri ureditvi prometa pa tvorijo zadostne in dobre preizkušene varnostne naprave in pametne odredbe. Za vse to pa se mora prebivalstvo tudi vzgojiti in navaditi, da se jih zna poslužiti in da jih hoče upoštevati. Tudi niso za organizacijo prometa zadostne le prvovrstne ceste, železnice in zračne linije. Potrebna je tudi prvovrstna in močno razvita industrija prometnih sredstev. Prometne žile morajo imeti vse vrste pokretnih zgradb, kolodvorov, hangarjev, pristanišč, avtomobilskih garaž, ki stoje v najožji zvezi z ureditvijo in organizacijo celokupnega prometa in tovrstne industrije.

Razdelitvi prometnih žil, pravilna razdelitev prometnih središč itd. so problemi, na katerih rešitvi sodelujejo, kakor na vseh preje navedenih gospodarskih problemih, prvovrstni strokovnjaki. Dosedanja izvedba in uspeh njihovega načrtnega gospodarstva temelji baš na pravočasni in prvovrstni organizaciji in funkcioniranju njihovega prometa in zadostni produkciji prometnih sredstev.

STAVBARSTVO

Največje lnožine odpadnih snovi in tvarin porabi posebna nemška industrija za predelavo v razna stavbna gradiva. Nemško stavbarstvo uporablja v vedno večji meri ta gradiva, za nadtalne zgradbe, posebno za stanovanjska poslopja.

V celoti v nemškem gospodarstvu se opaža težnja, ohraniti stavbe zdrave. Zato se jih skuša na vse mogoče načine zaščititi pred kvarnimi vremenskimi uplivi, pred vsem pa pred vlago.

Ta prvovrstna vlažna izolacija pa je izvedljiva le zato, ker ima Nemčija razvito plinsko industrijo, ki producira velike množine stranskih produktov, med temi ravno vsakovrstna vlažna izolacijska sredstva. Izolacijske lepenke, namazi, paste, tkanine in klobučevine so prvovrstna zaščitna sredstva in je njihova cena razmeroma minimalna. Iz odpadkov pa izdeluje posebna industrija tudi številno toplotno in zvočno izolacijsko gradivo, ki daje njihovim stavbam kvaliteto vrednost. Tudi najpreprostejše delavske stanovanjske hiše so prvovrstno zgrajene, so zdrave, suhe, zračne, trpežne, z najboljšimi izvršenimi profesionalističnimi deli. Tudi so vse te hiše opremljene z vsemi pripadajočimi napeljavami, plina, elektrike in vode. Zdrav narod se more ohraniti le v zdravih stanovanjskih in higijenskih delavnicah ter tovarnah.

Nemški graditelji so dokazali, da je domaća gradivo prvovrstno, če se ga pravilno uporabi in ne škodi s preventivnimi sredstvi za ohranitev zdravja tega gradiva in zgradb. Nemški arhitekti so ustvarili v zadnjih letih tudi povsem domorodno nemško arhitekturo, ki se naslanja na oblike njihovih zgodovinskih zgradb. Domorodnost te nove nemške arhitekture povdarja uporaba avtohtonega gradiva. Skrajna racionalizacija materiala, prostora ter industrijska proizvodnja izdelkov, pa daje tem zgradbam karakteristično noto sobnosti.

ZELEZO IN JEKLO

Ta dva materiala sta dejanska nosilca tehničnega razvoja zadnjega stoletja. Ta dva omogočata in zasigurata danes v prvi vrsti obstoj Nemčije. Na njih temelji tako prehrana prebivalstva, kot vojaška pripravljenost celega naroda. Uporaba jekla pa se še vedno širi. Produkcija uporabnih profilov jekla znaša danes preko 3.500, ki služijo predvsem v gradbene namene. Ta material omogoča motorizacijo, vzdržuje povečani promet po zemlji, po vodi in zraku ter tvori stavbno gradivo za vse vrste

ZA VESEL DELOPUST

Političen klepar

ČETRTO DEJANJE

PRVI PRIZOR

Tine (oblečen v suknjo, obložen z belim papirjem in s trakovi, ki mu segajo do gležnjev.)

Tine: Zlodej naj me vzame, če razumem, kako so mogli mestni očetje priti na to misel, da so izvolili za župana mojega mojstra. Jaz ne vidim nobene skupnosti med kleparjem in tako pomembno osebnostjo kot je župan. Najbrž bo obstajala v tem: kakor dober klepar popravlja piskre in vedra, tako mora dober župan s svojimi zakoni popravljati državo. Ali mestni svet se je temeljito zmotil; ne poznam slabšega kleparja kakor je moj mojster. Edino dobro pri vsej tej stvari je to, da sem postal nadsluga. To je služba, za katero nimam samo veselja, ampak tudi naravne zmožnosti. Ljudem bo samo treba v glavo vbiti, da moja beseda pri županu veliko zaleže, pa si bom v enem letu nabral lep kupček denarja. Kadar bo kdo hotel govoriti z županom, mu porečem, da ga ni doma; če pa mi bo odvrnil, da ga je skozi okno videl, potem se bom pridušal in ponovno potrdil da ga ni doma. Naši meščanje dobro vedo, kaj tako pridušanje pomeni in mi bodo takoj stisnili nekaj kovačev v roko. Oho, tam gre pa Štefka. Ničesar

Štefka: Moj Bog, saj fant je znorel; od kdaj pa poznam gospo županjo?

Tine: In ti ni rekla »gospodična«?

Štefka: Nehaj vendar že s temi norčijami!

Tine: Na, Štefka, tu je roka in prorokuj mi z nje kolikor se ti ljubi. Vem sicer, da si ti le namignila o vsej stvari, čeprav ta-jiš; toda to ti ne bo škodilo, če si tudi ti politična. Vsa naša hiša mora biti taka. No, kaj čitaš z moje roke?

Štefka: Tu berem, da bo mojster Pika-Poka, ki je zdaj za vrati, še pošteno plesal po tvojem hrbtu. Ali ni to nesramnost, da postopaš in se šemiš, ko te čaka v hiši toliko dela?

Tine: Štefka, tudi jaz znam prorokovati pa še roke mi ni treba pogledati. Prorokujem ti, da si čisto navadna kanalijska in da boš radi svojega nesramnega gobca dobila dve ali tri klobute, kakor bo pač naneslo. In, glej, prorokovanje se je takoj izpolnilo. (Ji da nekaj klobut.)

Štefka: Au, au, au, to ti bodo drage te klobute!

Tine: Drugič se pa nauči spoštovati služabnika pomembne osebe — — —

Štefka: No, čakaj me, tu prihaja gospa mojstrovka!

Tine: Prvega služabnika županovega....

Štefka: Na hrbet ti jih bo naložila!

Tine: Prvega nadslugo....

Štefka: Da veš, še enkrat ti rečem, dra-

Tine: Osebo, ki ima velik vpliv pri gospodu županu....

Štefka: Ah, ah, še nihče me ni tepel v tej hiši.

Tine: Osebo, ki ji bo županstvo posebno naklonjeno....

Štefka: Zdi se mi, da je fant popolnoma znorel. Hej, gospa mojstrovka, gospa mojstrovka, pridite ven!

Tine: St! st! st! Proketo se ti bo otepala ta »gospa mojstrovka«! Zdaj že vidim, da nimaš pojma, kaj se je tukaj zgodilo. Zato ti bom kakor Kristus odpustil vse krivice. Mestni svet je z večino glasov izvolil našega mojstra za župana in našo mojstrovko za županjo. Naša Mimi je postala iz dekleta gospodična. No, zdaj menda vendar uvidiš, da se ne spodobi zame, da bi delal. Zato sem se, kakor vidiš, oblekel v livrejo.

Štefka: Zdaj bi se pa še rad nočeval iz mene?

Tine: Tako je, Štefka, kakor sem rekel. Glej, tu prihaja gospodična, ki bo potrdila moje besede.

TRETI PRIZOR

(Tine, Štefka, Mimi, kleparjeva hči)

Mimi: Ah, moj Bog, pomagaj meni, ubogi deklici. Zdaj vidim, da mi je upanje splavalo po vodi.

Tine: Ej, gospodična, je mar zdaj čas za jok, ko se vašim staršem smejlja taka sreča?

(Dalje)

KROJAČI!

Dober zaslužek in večji promet dosežete le s kolekcijo vzorcev veletrgovine, sukna in krojaških potrebščin

FRANJO NOVAK & KO.
LJUBLJANA ŠT. 105

Ogromna izbira. Ugodne cene. Vestna postrežba.
ZAHTEVAJTE KOLEKCIJO VZORCEV TAKOJI!

mostnih zgradb, za visoke stavbe. Vporablja se ga v rudarstvu in v zadnjem času vedno bolj za obrambne naprave proti plinskim napadom. Svoj višek kvalitete izdelka pa dosega v plemenitih jeklih, katerih vrednost presega čisto ono zlata. Uporaba kovin pa se v zadnjem času strogo omejuje; mesto elementarnega železa in jekla se z večjim uspehom uporabljajo lahke kovine.

TRGOVINA

Tudi ta vrši svojo važno nalogo v izvajanju načrtnega gospodarstva. Glavna naloga nemške trgovine je, da blago, ki ga prejema od veleproizvedencev za prodajo prebivalstvu varuje, ga pravilno shrani v skladiščih in tako prepreči pokvaro in uničenje. Nemški trgovci morajo skrbeti da ostane porazdelitev blaga in živil enakovredna, da se regulira v skladu s produkcijo in da preprečijo vsako nedovoljno kupičenje blaga v špekulativne namene. Tako tudi preprečijo vsako zmedo v preskrbi in prehrani nemškega gospodarstva.

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Česko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

**ZANATSKA
BANKA**

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavica Din 75.000.000.—

Udeležba države Din 30.000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila
kredite na tekoči račun, posojila
na zastavo državnih vrednostnih
papierjev, delnic Narodne banke
in Privilegirane agrarne banke

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitev.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij Izvršuje vse ostale bančne posle.
Brzojavni naslov: »ZANATSKA«
Ljubljana — Telefon št. 20-30 —
Račun Poštne hranilnice št. 14.003

Dopisi

Ljubljana. Obrtniško društvo v Ljubljani opozarja čevljarje, da je izšla nova spomladanska številka »Obučarske revije« (št. 5). Revija prinaša ca. 50 modelov s krojno polo iz razstav v Parizu, Londonu, Dunaju, Pragi itd. 6. številka te revije je še razkošnejše urejena kot so bile prejšnje. Cena posameznih številki je 30 din. Naroča se pri Obrtniškem društvu v Ljubljani, Sv. Petra c. 4.

Zgornja Sisa. Obrtno društvo v Zgornji Siski priredi svoj redni letni občni zbor dne 20. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v prostorih gostilne pri »Birtuc«. Udeležba za člane obvezna, vabljeni so tovariški stanovski in kulturni društva!

Gorenja vas nad Skofjo Loko. Obrtno društvo v Gorenji vasi sklicuje svoj redni letni občni zbor v nedeljo 13. marca, na kar že danes opozarjamo članstvo. Pristopajte v naše vrste, da bomo lažje šteli svoje stanovske interese!

Šoštanj. Naše mesto moremo kot obrtniški center v vseh ozirih predstaviti kot vzor, kajti morda ni med našimi kraji v pogledu obrtniške delavnosti bolj naprednega kraja kot je Šoštanj. Inicijativa stanovske poživitve leži na obrtnem društvu, odnosno na složenem sodelovanju njegovega marljivega odbora in številnega članstva. Kakor po vseh večjih krajih širom cele Slovenije, tako je tudi v Šoštanju na vidnem mestu afiširan Obrtni vestnik, da so vsi obrtniki, tudi oni, ki jim razmere ne dopuščajo in ne morejo naročiti Obrtnega vestnika, poučeni o najvažnejših novicah naše obrtne politike. Lično omario za nalepljanje lista so izdelali šoštanjski obrtniki, in to vsaki, kar spada v njegovo stroko; omario iz lesa je napravil predsednik g. Kralj Rudolf, pleškanje in napisa je izvršil g. Novak, šipe je vložil g. Benica, a okovje je daroval g. Jevšenik Al. Med novimi obrtniki, ki so se v zadnjem času naselili v Šoštanju naj omenimo Valentina Kozlevčarja, mesarja in prekajvalca, ki se je naselil v prujnjo Haukejevo mesnico. Glede ostalih podrobnosti se povrnemo ob priliki. Poverjenstvo našega lista je prevzel marljivi član in tajnik Obrtnega društva g. Alojzij Kožar, umetni in trgovinski vrtnar iz Šoštanja. Ob tej priliki prosimo vse člene naročnice, da se blagovolijo v vseh slučajih naročil, pritožb in vplačil obrtni nam, ki bo potem skupno poročal naši upravi.

**Ali ste že poravnali
naročnino za koledar?
Ali ni naše delo vredno
pičlih 12.— din?**

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938

Začetek: 6. marca

60% popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:
Zvanični biro lajpciskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/1.

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies,
Ljubljana, Tyrševa c. 33. Telefon 27-62 in

Jos. Bezjak,
Maribor, Gosposka ul. 25. Telefon 20-97.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kreditu zmožnim osebam in tvrdkam

Lastna denarna sredstva so znašala 31. decembra 1936 din 2.909.574.60, varnostni zaklad din 1.297.691.60, rezervni zaklad din 1.138.756.81.

IZZREBANE SREČKE LOTERIJE DRŽ. ZVEZE OBRT. ZDRUŽ. V BEOGRADU

Dne 30. januarja t. l. so bile izžrebane sledeče v Dravski banovini prodane srečke (prva številka je številka srečke, številka v oklepaju pa izžrebanega dobitka): 12185 (158), 12221 (705), 12225 (791), 12277 (124), 12288 (18), 12309 (884), 12347 (541), 12348 (802), 12429 (582), 12457 (712), 12461 (42), 12470 (452), 12479 (972), 12494 (873), 13847 (346), 13943 (343), 13987 (819), 14038 (605), 14216 (981), 14225 (377), 14233 (155), 14272 (406), 14361 (566).

Izžrebane srečke morejo lastniki z navedbo njih točnega naslova izročiti upravi našega lista, ki bo dvignila dobitke in jih lastnikom stavila na razpolago.

Male vesti

× V narodni skupščini se je pričela glavna proračunska razprava z obsežnim ekspozicijem finančnega ministra. Računa se, da bo skupšč. opravila svoje delo v enem mesecu, nakar bo proračun predložen senatu, da ga odobri. Novi proračun predvideva zopet znatno povišanje državnih izdatkov, saj je za 1270 milijonov višji od lanskega. Ugotovljeno je bilo, da se baje gospodarska tendenca izboljšuje. Za nas obrtnike tega ne moremo trditi. Zato pričakujemo, da bodo sedaj prišla na dnevni red nekatera vprašanja, ki bodo v primeri z izboljšanjem v drugih stanovitih, tudi nam omilila neznošen položaj.

× Banski svet je pričel zasedati v Ljubljani. Doslej so bile v razpravi kmetijske in splošne zadeve. V kratkem pride na vrsto tudi obrt, o čemer bomo izbrpneje poročali.

× Velesejem v Budimpešti. Informacijski odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da so se madžarski uvozniki na lanskeletnem velesejmu v Budimpešti zanimali za uvoz naslednjega jugosl. blaga: alkohol, kalcijev acetat, volna, kozja in kravja dlaka, vosek, gradbeni les, jabolka, kože, sadne konzerve, kalcijev karbid, zdravilna zelišča, železniški praži, zobotrebelci, vinski sodi, med in dr.

× Pravilnik za plinske instalacije je izdalo Udruženje za plinsko, vodno in sanitarno tehniko v Zagrebu. Pravilnik je odobren od gradbenega ministrstva in je veljaven za celo kraljevino. Cena Pravilnika je 10 dinarjev.

× Zanatlija poroča, da žele obrtniki v Vojvodini ustanoviti samostojno obrtno zbornico v Novem Sadu. Posebna deputacija se je zglasila pri ministru g. dr. Vrbaniću, ki je obljubil, da bo vprašanje proučil in storil kar bo v njegovi moči.

× Predlog zakona o cestnem fondu bi moral stopiti v veljavo že 1. aprila t. l. Minister zgradb je že predložil min. svetu projekt končnega zakona. Kot prvo delo pride v poštev cesta Zagreb—Beograd.

× 8. februarja je dočakala 70letnico svojega plodonosnega in občeokoristnega življenja ga. Franja Tavčarjeva. Navdušenim čestitkam vse slovenske javnosti se pridružujemo tudi mi, želeč ji še mnogo zdravih in srečnih let!

× Naš članek v zadnjem vestniku pod naslovom »Zgodovinski razvoj obrtnosti v Mariboru« je priredil g. Zadravec po predavanju zgodovinarja g. prof. Fr. Baša. Razprava je vzbudila precejšnjo pozornost.

× Z ozirom na podražitev sladkorja v nekaterih krajih za 1 din. pri kg. se poroča, da so tovarne sladkorja detalistom zaračunale samo 10 par pri kg. dražje dostavitev blaga, dočim so cene ostale iste. Če se cene ne bodo znižale bodo tovarne uredile svoja lastna skladišča za razprodajo sladkorja po tovarniških cenah.

× Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu priredi 2. marca v Zagrebu tretjo revijo originalnih pariških in dunajskih modelov. Akcija ima namen dvigniti oblačilno stroko, zato priporočamo tudi našim obrtnikom oblačilne stroke, da si revijo ogledajo.

Naša pošta

Če bi kak naročnik ne prejel redno lista, kar se v zadnjem času pogosto dogaja, naj nam nerednost takoj javi. V naše opravilo sporočamo, da smo več slučajev preiskali in ugotovili, da ni bila krivda na naši strani. Najbolj pogosto je krivda na naročnikih samih, ki nimajo prijavljenega pravega naslova, zato je potrebno, da vsak kdor se seli takoj javi svoj pravi naslov in številko, ki je označena na listu poleg naslova. V krajih, kjer ni stalne pošte se mora poleg naslova navesti tudi zadnje krajevno pošto. Prav čisto pa je krivda, da časopis ni redno dostavljen pri pošti, ki izroča list nepoklicanim ljudem, kateri potem list namenoma ali nenamoma založe, da ga ne prejme naslovnik v roke. Zato je v takem slučaju treba takoj reklamirati najprej na pošti. Če je n. pr. kot naročnik javljeno združenje, tedaj priporočamo, da je poleg naslova javljena oseba, ki naj list prejema, odnosno tisti, ki prejema zadržno pošto. Tedaj ne bo toliko pritožb kot doslej.

F. K. spl. klj. Bled. Izmenjave pomočnika ali obrtnika z inozemstvom se lahko prilagodi popolnoma Vašim željam. Zamenjava, ki bi trajala predvidoma tri in več mesecev, bi bila koristna tudi za one, ki sprejme zamenjanega obrtnika-pomočnika iz inozemstva, ker bo ta prinesel v delavnico nove delovne metode. Za zamenjavo pridejo v prvi vrsti v poštev najboljše strokovno kvalificirane moči.

K. M. Radovljica. Zanatska banka je izrazito obrtniška ustanova namenjena samo za obrtništvo. Zato tudi ne more prejeti posojila trgovec ali pripadnik drugega poklica in ni posojilo namenjeno izrecno v obrtne svrhe.

L. Medvođe. Vsak naročnik Obrtniškega koledarja, ki je v redu poravnal naročnino in nam dostavil kupon je brez nadaljnega zavarovanja za 1000.— dinarjev. Vam služi kot potrditeljski čekovni odrezek.

Sestanek škofjeloškega in okoliškega obrtniškega združenja Zveza obrtnih društev v Škofji Loki, v nedeljo, 20. t. m. ob 15. uri pop. v salonu gostilne pri Kavčiču. Poročajo Zborniški svetniki, predsed. g. Rebek, g. Ambrožič in g. Cufar. Vabljeni vsi. Razgovor obrtniškega o novelizaciji obrtnega zakona, sklicuje obrtniško društvo v Ljubljani, v petek 25. t. m. ob 20. uri v verand rest. »Zvezde«. Vabljeni člani zastopniki združenj in ostali obrtniki!

Česar ne veste

v vprašanih strokovnega stanovskega in davčnega značaja vprašajte uredništvo Obrtnega vestnika za svet. Sklicujete se da ste naročnik ter priložite za odgovor znamko ali prazno dopisnico. Vse dopise naslovite na: Obrtni vestnik, Ljubljana, Sv. Petra c. 4. (Ljubljanski naročniki se lahko poslužijo telefona št. 35—23.)

KAKO NAJLAŽJE PORAVNAM NAROČNINO ZA »OBRTNI VESTNIK«

V noveletni številki smo priložili čekovno položnico; ker so mnogi morebiti položnico založili, z ozirom na najnižjo plačila radi zavarovanja za 5000 dinarjev in pa da prejemo redno Obrtni vestnik pa žele plačati še danes naročnino, tedaj naj postopajo sledeče:

- 1) zahtevajo naj od uprave ček. položnico, ali še bolje
- 2) kupijo naj na pošti prazno ček. položnico in jo izpolnijo sledeče: »10.800. Obrtni vestnik — Ljubljana«, ter nam nakažejo znesek dinarjev 40.— za celoletno naročnino. Na ta način si bodo zagotovili nemoteno pošiljanje našega štirinajst. dnevnega strokovnega lista ter bodo zavarovani za 5000 dinarjev.

Naše glasilo Obrtni vestnik bo najlažje zadovoljil svoje naročnike, če bo pisalono, kar zanima čitatelje, zato prosimo za poročila in dopise! Želimo, da ostane Obrtni vestnik naš skupni list.

Čitajte, širite in pospešujte naš obrtniški tisk!

Varčuj! Če vložil v hranilnico vsak mesec 50 dinarjev s 5%, prejmeš v petih letih 3.405, v desetih letih 7.751, v 15 letih 13.291, po 20 letih pa 20.376 Din.

Zavarujete si starostno pokojnino najugodnejše pri Obrtnem penzijskem zavarovanju Kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Informacije in prospekte prejmete brezplačno pri Zvezi obrtnih društev v Ljubljani.

»Mala obrtniška štednja« je za nas male obrtnike zelo primeren način štednje. Obrtniško društvo v Ljubljani in druge obrtne organizacije imajo uvedeno tako »malo štednjo«. Obrtniški organizatorji in društva dobe potrebne informacije.

Tudi najsikromnejše delo je vredno Tvoje pozornosti. Izvrši se ga lahko dobro ali slabo. To velja posebno za pomočnike in vajence.